

Praha 30. 6. 2009

27

Domácí zdravotní péče v České republice v roce 2008

Home care in the Czech Republic in 2008

Souhrn

Ke konci roku 2008 poskytovalo v České republice služby domácí zdravotní péče 476 pracovišť. Služby domácí péče zajišťovaly přibližně 3 tis. pracovníků a využilo je 137 tis. klientů, z toho 78 % ve věku 65 let a více. V průběhu roku bylo uskutečnili pracovníci domácí zdravotní péče celkem 5,5 mil. návštěv u klientů, což představovalo v průměru 40 návštěv na 1 klienta. Celkem bylo provedeno 10,8 milionu výkonů, z nichž 89 % bylo hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Summary

Home care was provided by 476 facilities in the CR at the end of 2008. Services of home care were provided by about 3 thousand workers and were utilized by 137 th. clients, of them 78 % were of age 65 years or older. The service performed over 5.5 million visits of clients' homes, on the average 40 visits per 1 client. In total 10.8 million procedures were performed of them 89 % reimbursed from public health insurance.

Domácí péčí je zdravotní péče poskytovaná pacientům na základě doporučení registrujícího praktického lékaře, registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo ošetřujícího lékaře při hospitalizaci v jejich vlastním sociálním prostředí. Domácí péče je zaměřena zejména na udržení a podporu zdraví, navrácení zdraví a rozvoj soběstačnosti, zmírňování utrpení nevyléčitelně nemocného člověka a zajištění klidného umírání a smrti. Cílem domácí péče je zajistit maximální rozsah, dostupnost, kvalitu a efektivitu zdravotní péče a pomoci pacientům, kterým je tato péče poskytovaná na základě doporučení k tomu příslušným lékařem, a to v jejich vlastním sociálním prostředí; a dále eliminovat vliv nozokomiálních nákaz a iatropatogenního poškození na zdravotní stav pacientů.¹

Síť pracovišť domácí zdravotní péče začala být v České republice budována po roce 1990. Přibližně od poloviny první dekády po r. 2000 lze pozorovat stabilizaci sítě i rozsahu činnosti domácí zdravotní péče. Mezi jednotlivými kraji však stále existují rozdíly v kapacitách i činnosti pracovišť domácí zdravotní péče.

K 31. 12. 2008 bylo v České republice zaregistrováno 476 oddělení a pracovišť domácí zdravotní péče (DZP), což bylo o 8 méně než v předchozím roce. Téměř ve $\frac{3}{4}$ pracovišť je dostupnost DZP nepřetržitá. Přes 90 % pracovišť uvedlo, že je ve smluvním vztahu se zdravotní pojišťovnou.

Služby domácí zdravotní péče zajišťovaly ke konci roku 2008 tři tisíce odborných zdravotnických pracovníků (fyzické osoby), především všeobecné sestry. V přepočtených počtech to představovalo (včetně smluvních pracovníků) 56,0 fyzioterapeutů, 2 260,1

¹ Citováno z materiálu MZ „Koncepte domácí péče“

ZPBD² (z nich 924,1 všeobecných sester se specializací a 17,4 zdravotně sociálních pracovníků), 248,4 ostatních odborných pracovníků a dále 18,1 dobrovolných spolupracovníků DZP.

Služeb domácí zdravotní péče využilo v roce 2008 téměř 137 tisíc klientů (nárůst o 2 % oproti předchozímu roku). Ve věku 0–19 let to bylo 930 osob (1 % ze všech klientů), ve věku 20–64 let 29 072 osob (21 %) a ve věku 65 let a více pak 106 980 osob (78 %). Praktickým lékařem byla domácí zdravotní péče indikována u 157 tisíc pacientů a ošetřujícím lékařem při ukončení hospitalizace u 27 tisíc pacientů³. Z celkového počtu klientů DZP představoval podíl chronických pacientů 85 %, podobně jako v předchozím roce. Domácí hospicová péče byla poskytnuta 10 586 pacientů, což představovalo 11 % nárůst oproti předchozímu roku.

V uplynulém roce uskutečnili pracovníci domácí zdravotní péče u svých klientů celkem 5,5 milionů návštěv (pokles o 6 % oproti předešlému roku), z nichž v 87 % bylo klientům provedeno pouze zdravotní ošetření. Na 1 ZPBD připadalo v průměru 7 návštěv denně, na 1 klienta pak v průměru 40 návštěv za rok.

U klientů bylo pracovníky domácí zdravotní péče, podobně jako v předchozím roce, provedeno celkem 10,8 milionu výkonů, z nichž 89 % bylo hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Z celkového počtu 1,2 milionu výkonů nehrazených zdravotními pojišťovnami bylo 14 % zdravotních výkonů, ostatní výkony se převážně týkaly sociálně péče, částečně nebo plně hrazené klientem. Z celkového počtu všech výkonů byla polovina provedena u mobilních pacientů a polovina u imobilních pacientů, přičemž v předchozím roce bylo cca 60 % provedeno u pacientů mobilních a 40 % u pacientů imobilních.

Tato aktuální informace vychází z pravidelného ročního sběru dat v rámci programu statistických zjišťování NZIS, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení A (MZ) 1-01 pro obor domácí zdravotní péče. Zpravodajskými jednotkami jsou všechna ambulantní oddělení a pracoviště domácí zdravotní péče. V roce 2008 činila návratnost výkazů 97,1 %, což je velmi podobné výsledku z předchozího roku.

Vypracoval: Ing. Jakub Hrkal

² Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí podle zákona č. 96, § 5 až § 21 (v případě domácí zdravotní péče se jedná téměř výhradně o § 5 - všeobecné sestry)

³ Počet indikací může být vyšší než počet pacientů, neboť jednomu pacientovi může být domácí zdravotní péče indikována během roku vícekrát.

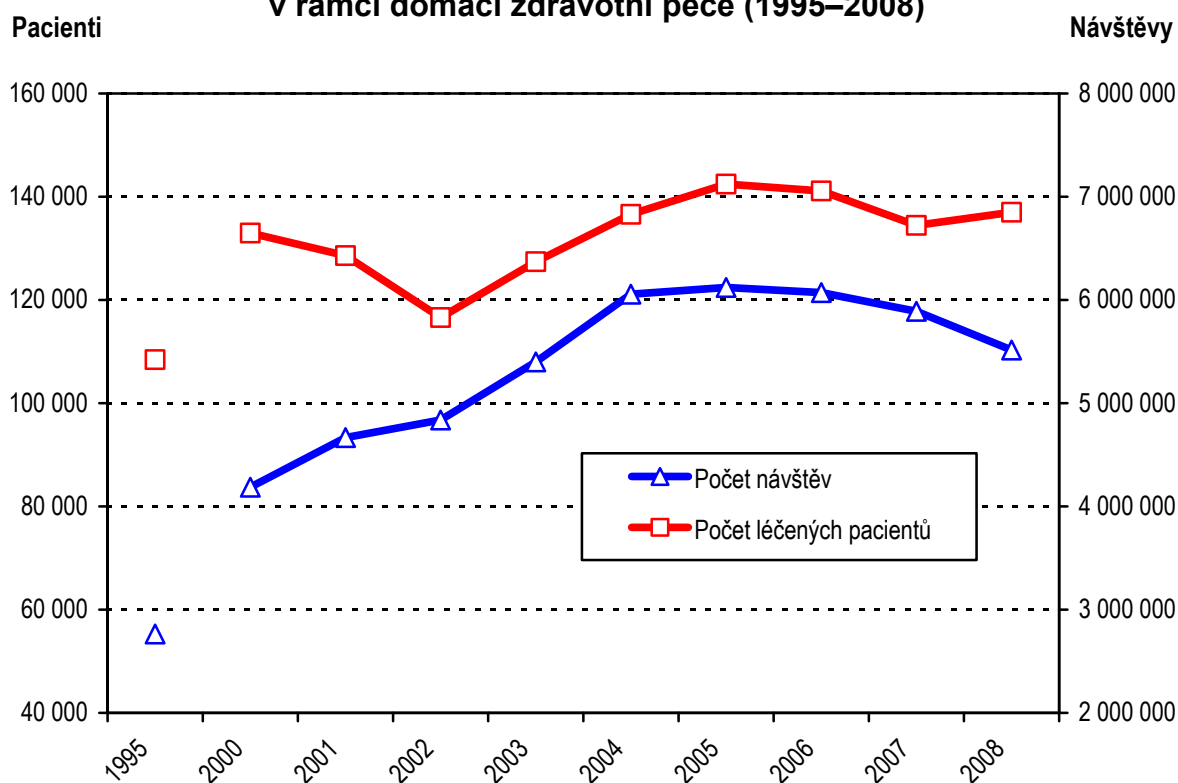
Domácí zdravotní péče v České republice v roce 2008

Území	Průměrný přepočtený počet pracovníků			Počet návštěv		Počet výkonů	
	fyzio- rapeuti	ZPBD ¹⁾	z toho:	celkem	z toho:	hrazených ze zdravotního pojištění	nehrazených ze zdravotního pojištění
			všeobecné sestry se spec.		jen zdravotní		
ČR / kraj							
Hl. m. Praha	12,6	323,4	122,2	730 942	668 450	1 339 150	33 770
Středočeský	-	191,4	93,8	368 045	337 382	592 993	7 114
Jihočeský	4,5	169,4	90,0	401 810	377 812	1 409 682	10 002
Plzeňský	12,5	134,0	59,3	384 959	331 950	658 951	37 197
Karlovarský	2,0	80,7	37,8	215 939	122 331	427 586	254
Ústecký	5,6	169,9	78,4	540 726	519 985	901 213	6 586
Liberecký	0,1	59,6	29,5	149 696	117 868	297 024	2 932
Královéhradecký	6,7	145,9	20,8	396 451	324 869	665 061	72 372
Pardubický	3,3	127,4	41,9	310 947	292 349	558 093	7 139
Vysočina	-	94,2	27,7	197 156	180 631	323 551	11 048
Jihomoravský	1,5	196,3	106,7	362 833	349 895	619 256	368 510
Olomoucký	5,5	159,1	65,0	401 374	349 324	576 008	148 463
Zlínský	1,0	110,7	42,4	303 522	183 792	256 150	252 888
Moravskoslezský	2,0	221,7	91,8	750 380	630 376	1 024 487	234 021
ČR	57,3	2 183,6	907,1	5 514 780	4 787 014	9 649 205	1 192 296

¹⁾ Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí podle zákona č. 96, § 5 až § 21 (v případě domácí zdravotní péče se jedná téměř výhradně o § 5 - všeobecné sestry)

ČR / kraj	Počet pacientů						
	celkem	z toho ve věkové skupině		z toho			
		0–19 let	65 let a více	chronická onemocnění	akutní onemocnění	pooperační stavy, úrazy	domácí hospicová péče
Hl. m. Praha	21 244	24	16 575	16 918	2 240	2 699	1 873
Středočeský	9 172	19	7 319	7 903	720	756	223
Jihočeský	10 033	16	7 969	8 876	1 237	1 077	974
Plzeňský	7 590	23	5 820	6 556	662	638	259
Karlovarský	4 858	14	3 956	3 959	1 141	675	290
Ústecký	13 668	40	9 586	11 194	1 668	1 059	527
Liberecký	4 595	7	3 586	4 250	586	641	423
Královéhradecký	10 180	670	7 605	8 395	1 678	673	1 254
Pardubický	8 963	14	7 248	8 171	571	265	1 582
Vysočina	4 391	4	3 841	4 050	361	259	135
Jihomoravský	11 513	27	9 210	9 829	1 605	979	308
Olomoucký	7 054	6	5 668	5 739	931	663	665
Zlínský	4 855	15	4 275	4 359	544	186	138
Moravskoslezský	18 866	51	14 322	15 813	2 434	2 141	1 935
ČR	136 982	930	106 980	116 012	16 378	12 711	10 586

Vývoj počtu léčených pacientů a počtu návštěv v rámci domácí zdravotní péče (1995–2008)

Personální zajištění a pacienti domácí zdravotní péče v krajích v roce 2008

